

Barn, migration och integration i en utmanande tid

Aula Magna 29 mars 2019
#barnrattscentrum
bmi@juridicum.su.se

BARN,
MIGRATION OCH
INTEGRATION I EN
UTMANANDE TID

KARIN HELANDER & PERNILLA LEVINER (RED.)

www.jurfak.su.se/barnrattscentrum/bmibok

Program förmiddag

- 8.00-9.00 Kaffe/te och ostfralla
- 9.00-9.15 Konferensen öppnas
- 9.15-10.00 I välfärdsstatens utkant – minderåriga unionsmedborgares rätt till sjukvård
- 10.00-10.45 Ett dömande eller fördömande rättsväsende? – rättssäkerhet för nyanlända ungdomar
- 10.45-11.15 Paus
- 11.15-12.00 Posttraumatisk stress i flyktingfamiljer och konsekvenser för barn

2019-04-11 Barn, migration och integration i en utmanande tid

Program eftermiddag

- 12.00-13.00 Lunch
- 13.00-13.45 Skolan – en möjlig arena för integration
- 13.45-14.30 Idrott och integration – lättare sagt än gjort?
- 14.30-15.00 Paus
- 15.00-15.45 Godmanskap för ensamkommande barn – dilemman i det offentligas ansvar
- 15.45-16.00 Konferensen sammanfattas och avslutas

2019-04-11 Barn, migration och integration i en utmanande tid

Information

- Wi-fi: **otc-edri** Lösenord: **RnBxPvVA3Tc**
- Följ Stockholms Barnrättscentrum på Facebook
- Projektet *Barn, migration, integration* (BMI) :
www.jurfak.su.se/barnrattscentrum/bmi
- Frågor och sändlista: bmi@juridicum.su.se

2019-04-11

Barn, migration och integration i en utmanande tid

EU-migrants spädbarn för illa - inte omhändertas
Barn till EU-migranter som får illa i Sverige kan inte omhändertas av

Forum på nätet uppmanar till våld mot EU-migranter - Nyheter (Ekot)
SVERIGESRADIO.SE | AV SVERIGES RADIO

Över 20 kommuner vill förbjuda tiggeri
Vård på hjul ska hjälpa EU-migranter

Grävmaskinist ville inte riva migrantläger
Fästingägaren vill sätta nytt staket kring den öst-torstensnäs i Malmö. Men grävmaskinistens svarade: "Vad i helvete ska jag göra?"
Alternativt: Polis på plats vid EU-migrantläger

Få platser på härbärgen för EU-migranter i Göteborg
Av Minni Nilsson | Ömski | 6 dec, 2018 | Spara artikel

Olika villkor för EU-migranter i vården utsatta EU-medborgare
De sover i tält eller i tillfälliga skjul och sitter ute i kylan om dagarna. EU-medborgare som varit här längre än tre månader får hälsoproblem, men har inte rätt till subventionerad sjukvård. Det vill Amnesty International ändra på.

EU-migranter riskerar att frysa ihjäl

Kavot Zillen, doktorand i medicinsk rätt

Många romer faller utanför alla sociala

Målgruppen:

- Barn
- EU-medborgare
- Använder sin fria rörlighet
- Lever i hemlöshet i värdlandet – utan stadigvarande bosättning (folkbokföring)
- Saknar uppehållsrätt efter tre månader (oftast inga tillräckliga tillgångar)
- Saknar det s.k. Europeiska sjukförsäkringskortet

Har alla barn i Sverige rätt till vård på lika villkor?

- ✦ Svenska bosatta barn ✓
- ✦ Barn till papperslösa ✓
- ✦ Asylsökande barn ✓

- ✦ Underåriga unionsmedborgare ✗

PROBLEM:

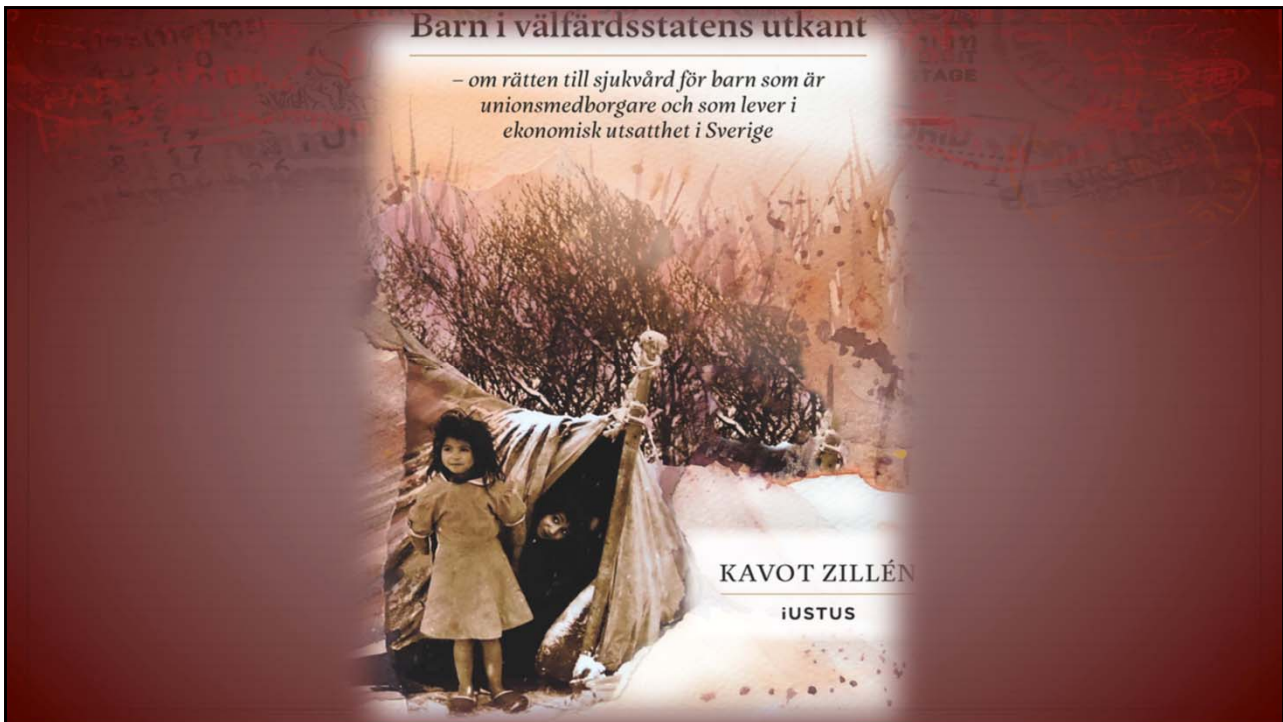
- Laglig vistelse: Enbart omedelbar vård osubventionerat!
- Otillåten vistelse: 2013 års lag om ”papperslösas” rätt till vård → oklar tillämpning
- Lagstiftningen tillämpas på olika sätt av landstingen/regionerna

Vägskalet i välfärd

✦ Fortsätta på samma spår: avskräckande effekt, risk för parallella samhällen, välfärd blir en ”lyxvara” & markör för strukturell diskriminering?

✦ ”Generös” approach, Norge modellen: Ge alla barn rätt till sjukvård i samma omfattning?

✦ ”Minimum” approach: Ge alla barn rätt till akut vård till en subventionerad kostnad!

**Barn, migration och
integration i en utmanande tid**

Aula Magna 29 mars 2019
#barnrattscentrum
bmi@juridicum.su.se

Ett dömande eller fördömande rättsväsende?

– Rättssäkerhet för nyanlända ungdomar

Katrin Lainpelto
Docent i processrätt
Juridiska institutionen

En diskursiv bakgrund till projektet

2019-03-29

/Katrin Lainpelto, Juridiska institutionen

En diskursiv bakgrund till projektet

2019-03-29

/Katrín Lainpelto, Juridiska institutionen

Kulturalisering av sexualbrotten

2019-03-29

/Katrín Lainpelto, Juridiska institutionen

Projektets syfte och forskningsfrågor

- Undersöka hur rättsstatsideal verkar i en tid som präglas av förhöjd social oro
- Hur bemöts nyanlända ungdomar (15-17 år) i det svenska rättsväsendet när de misstänks för brottet *sexuellt ofredande* – ett brott som under senare år har kulturaliserats i samhällsdebatten?
- Vilka konsekvenser kan bemötandet få för ungdomarnas livsmöjligheter?

2019-03-29 /Katrin Lainpelto, Juridiska institutionen

En experimentell studie

Polisförhör med en 16-årig ungdom som misstänks för brottet *sexuellt ofredande* på ett badhus.

Respondenter: Nämndemän och domare

Förhör med misstänkt Mudhafar

Förhör med misstänkt Erik

2019-03-29

/Katrin Lainpelto, Juridiska institutionen

En experimentell studie

Frågor om t.ex. trovärdighet, uppgifternas tillförlitlighet, skuld, upplevt obehag inför handlandet.

- Erik bedömdes vara avsevärt mer trovärdig än Mudhafar
- Eriks uppgifter bedömdes vara avsevärt mer tillförlitliga än Mudhafars
- Mudhafar bedömdes i högre utsträckning vara skyldig till brottet (tre ggr fler nämndemän skulle ha frikänt Erik jämfört med andelen som skulle ha frikänt Mudhafar)
- Respondenterna uttryckte ett avsevärt större obehag inför det påstådda handlandet när Mudhafar angavs vara misstänkt

2019-03-29

/Katrín Lainpelto, Juridiska institutionen

En studie av underrättsavgöranden

Brottet *sexuellt ofredande*: samtliga tingsrättsdomar från åren 2013, 2015 och **2017** rörande sexuellt ofredande (15 – 17 år)

- 72 % av de svenska ungdomarna döms/28 % frias
- 97 % av ungdomarna med utländsk bakgrund döms/ 3 % frias (70 %)
- Samband mellan etnisk bakgrund och utfall i domstol år 2017 (p-värde <0,001)

2019-03-29

/Katrín Lainpelto, Juridiska institutionen

En studie av underrättsavgöranden

Särskilt om åtalen mot nyanlända ungdomar:

- Majoriteten av åtalen rör påstådd brottslighet i offentliga miljöer
- De misstänkta ungdomarna är sedan tidigare okända för brottsoffren ("idealiska representationer")
- Vaga bevislägen (oftast ord-mot-ord) (jfr. svenska ungdomar)
- Tveksamma utpekanden och ej rekommenderade konfrontationsmetoder

2019-03-29

/Katrín Lainpelto, Juridiska institutionen

En studie av underrättsavgöranden

RESULTAT:

- Nyanlända ungdomar befinner sig i ett påtagligt bevisunderläge
- Social oro kan bli en felkälla vid domstolarnas bevisvärdering – en viss kulturell bakgrund vid misstanke om ett visst brott kan leda till en subjektivt uppfattad presumtion för skuld (konfirmeringsbias)
- Dömandet framstår som ett fördömande av en grupp som i samhällsdebatten har konstruerats som ett "hot" mot våra grundläggande värderingar (jfr. kulturaliseringen av sexualbrotten)

/Katrín Lainpelto, Juridiska institutionen
2019-03-29

Särskilt om unga lagöverträdare

Barnkonventionen och Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/800:

- Den unge lagöverträdaren ska behandlas så ett sätt som stärker barnets respekt för andras mänskliga rättigheter och grundläggande friheter

Barnrättskommittén:

- Stigmatisering, social exkludering och negativ publicitet som kan hämma barnets deltagande ska undvikas

2019-03-29

/Katrín Lainpelto, Juridiska institutionen

Sociala konsekvenser

- Diskriminering och social exkludering kan ge negativa konsekvenser för såväl den fysiska som den psykiska hälsan
- Begränsade möjligheter till delaktighet, vidareutveckling (och återanpassning)
- Rättsväsendets bemötande vs. uttalade integrationsmål?

Projektets slutsats:

- En stor grupp unga riskerar att placeras i ett permanent utanförskap i en tid då det ställs allt högre krav på anpassning och integration

2019-03-29

/Katrín Lainpelto, Juridiska institutionen

Barn, migration och integration i en utmanande tid

Aula Magna 29 mars 2019
#barnrattscentrum
bmi@juridicum.su.se

Posttraumatisk stress i flyktingfamiljer och konsekvenser för barn

Lisa Berg, PhD
Institutionen för folkhälsovetenskap

Vad handlar projektet om?

Hur posttraumatisk stress hos flyktingföräldrar påverkar barnen i de drabbade familjerna

- Har barn i flyktingfamiljer, där en förälder behandlats för PTSD, en ökad risk för hög vårdkonsumtion relaterad till psykisk ohälsa?
- En ökad risk för skolmisslyckanden?
- Vilken betydelse har familjens socioekonomiska levnadsvillkor?

2019-04-11 / Lisa Berg, Institutionen för folkhälsovetenskap

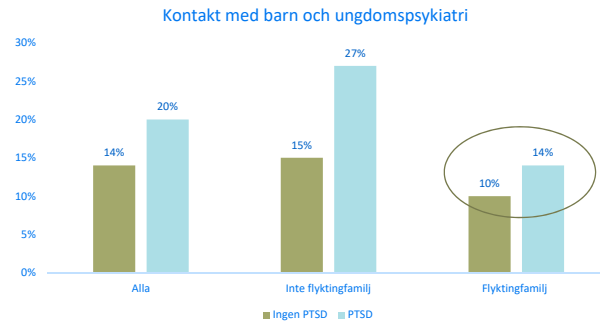

Vad är PTSD och hur kan barnen i de drabbade familjerna påverkas?

- Posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) utvecklas hos vissa individer efter en traumatisk upplevelse
- Kännetecknas av reaktioner utlösta av minnen eller påminnelser om händelsen
- Symptom i fyra grupper
  - Återupplevande
  - Undvikande
  - Negativ förändring av känslor och tankar
  - Överspändhet
- Psykisk ohälsa och andra svårigheter till följd av psykiskt trauma kan påverka föräldraskapet, samspelet mellan föräldrar och barn och relationer inom familjen

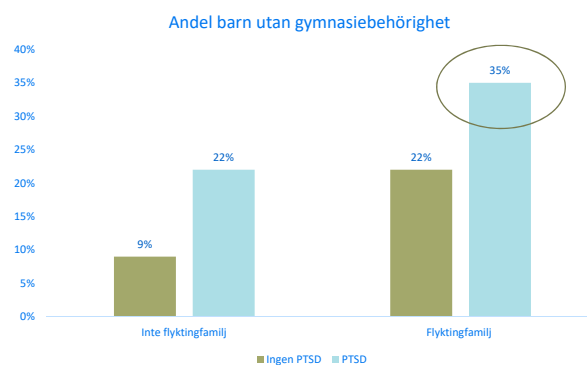
2019-04-11 / Lisa Berg, Institutionen för folkhälsovetenskap

Färre kontakter med barn och ungdomspsykiatri trots hög andel föräldrar med PTSD i flyktingfamiljer

2019-04-11 / Lisa Berg, Institutionen för folkhälsovetenskap

Stora konsekvenser för skolprestationer

2019-04-11 / Lisa Berg, Institutionen för folkhälsovetenskap

Varför är detta viktigt?

- Färre kontakter med barn och ungdomspsykiatri - vård i proportion till behov?
- PTSD i familjen ett hinder för etablering och integration
  - Socioekonomiska konsekvenser för familjen
  - För barnen har konsekvenser för psykisk hälsa och skolprestationer betydelse för hälsa, utbildning och integration på arbetsmarknaden över hela livsloppet
- Angeläget att identifiera PTSD hos flyktingar och erbjuda stöd och behandling – för den vuxne **och för barnen i familjen**
  - Den psykiska ohälsan kan behandlas vilket kan leda till mer positiva utfall för individen, familjen och barnen
  - **Särskild barnverksamhet** (till exempel RKC Malmö)

2019-04-11 / Lisa Berg, Institutionen för folkhälsovetenskap

RKC MALMÖ

Elin Magnusson, Verksamhetsansvarig Barnverksamheten
Röda Korsets behandlingscenter för krigsskadade och torterade

**Röda Korsets
vårdverksamheter
– här finns vi:**

 Röda Korsets behandlingscenter för krigsskadade och torterade finns i **Malmö, Göteborg, Skövde, Uppsala, Skellefteå**. I Stockholm finns en liknande stiftelseledd verksamhet.

 Fliorer finns i **Hässelholm, Kristianstad, Umeå** och **Luleå**.

 I **Västra Götalandsregionen** finns två mobila behandlingsteam; ett team med fokus på Vänersborgstrakten och ett team för ungdomar och unga vuxna som utgår från Göteborg.

 Röda Korsets vårdförmedling finns i **Stockholm**.

Vår målgrupp

- Vuxna
- Flyktingbakgrund
- Konstaterad PTSD från krig, tortyr eller flykt från krig
- Tas emot oavsett juridisk status (PUT/TUT/asylsökande/papperslös)
- Remiss eller egenremiss

RKC Malmö

Multidisciplinärt arbetssätt

- Fysioterapeutisk behandling (BK, TRE, yoga, bassängträning osv.)
- Psykologisk behandling (ACT, PE, NET, EMDR, existentiell terapi osv.)
- Kuratorsinsats
- Läkare
- Barnverksamhet

- Tortyrskadeutredningar (IP)

Vilka vi möter i Barnverksamheten

- **Primärtraumatisering**
Barn med egna upplevelser

- **Sekundärtraumatisering**
Barn som blir bärare av sina föräldrars trauman och kan själva utveckla PTSD-symptom

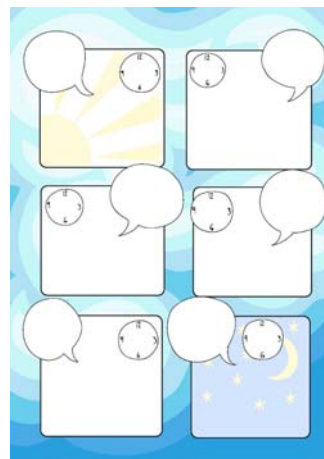
Barn och trauma

- Utåtagerande / Inåtvänd
- Föräldrar / Skola / Omgivning
- ADHD?
- Föräldrar pratar över sina barn
- Barn skyddar sin föräldrar
- Hittar kanaler för att förstå vad som händer i hemlandet
- Mardrömmar
- Utanförskap

Påverkan i vardagen

- Sömnstörningar (3-5 timmars sömn om nätterna)
- Trötthet och håglöshet
- Hyperaktivitet / Rastlöshet (Angestillstånd)
- Koncentrationssvårigheter
- Minnesstörningar (Jmf. Hippocampusvolym)
- Upplevelser av meningslöshet (äldre barn och ungdomar)
- Flashbacks eller andra dissociativa tillstånd
- Påträngande minnesbilder
- Panikångestattacker
- Fobier / Rädslor
- Daglig reell oro för familj/släktingar

Vad vi gör

- Normaliserar
- Känslor
- Trygg mötesplats
- Minska utsattheten

Hur vi gör det

- Flyktfåglarna
- Kreativaktivitet
- Stödverksamhet
- Sommarläger
- Sommaraktiviteter
- Fritidsaktiviteter
- Skånes dansteater
- Odla för alla

Stockholms universitet

Barn, migration och integration i en utmanande tid

Aula Magna 29 mars 2019
#barnrattscentrum
bmi@juridicum.su.se

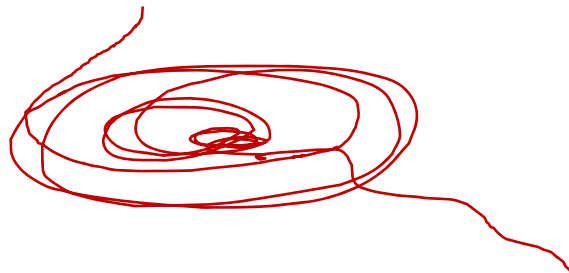
Skolan- en möjlig arena för integration

Sari Vuorenpää
 Elisabeth Zetterholm
 Katarina Rejman
 Eva Söderberg
 Pia Sjöblom, Åbo Akademi
 Lili-Ann Wolff, Helsingfors universitet

Litteracitet – en dörröppnare till livet

Skolans uppdrag är att rusta alla elever för att kunna
 vara delaktiga i ett framtida samhälle

Välkomna till skolan!

Eleven i centrum	Grundskola år 1-5 i Sverige	Grundskola år 5 i Finland
Kartläggning Modersmål Modersmållärare	Skönlitteratur Litteraturens roll Didaktisk planering	Biologi Elevens delaktighet Etik och empati

Flerspråkiga elever i centrum

Tre studier med eleven i centrum

- Kartläggning av en nyanländ elev – vad händer i samtalen?
- Modersmåslärares roll – inte bara språklärare
- Vad tänker erfarna kartläggare om kartlägningsprocessen?

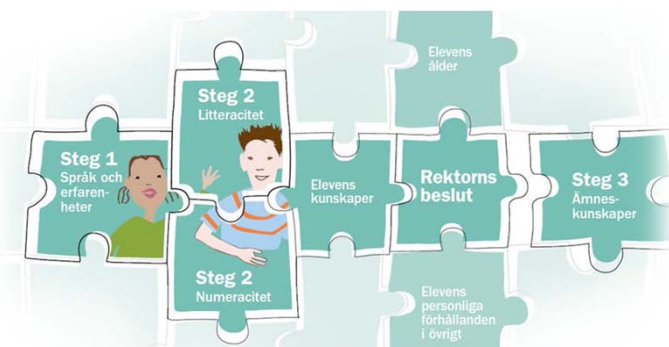

Illustration från Skolverket

Steg 1
 Elevens språk och erfarenheter samt tidigare skolgång (vi träffar en elev efter 2 dagar i Sverige)

Steg 2
 Elevens kunskaper inom några väsentliga kunskapsområden – litteracitet och numeracitet
 Rektors beslut och överlämning till skolan

Steg 3
 Elevens ämneskunskaper

 Stockholms universitet

Elev, förälder, rektor, kartläggare

Elev, förälder, skolledning, kartläggare, tolk, olika lärarkategorier...

Downloaded from
 Dreamstime.com
 Illustration: © iStockphoto.com/PhotoDisc

 Stockholms universitet

En studie där vi följer en elev vid två samtal

Efter 2 dagar i Sverige

Två L1, mandarin och engelska

En förälder med vid båda samtalen

Samtal på en central mottagningsenhet

Samtal, överlämning av materialet, på rektors kontor

Båda samtalen på engelska

Steg 1
Språk och erfarenheter

Rektorns beslut

Ett eller flera modersmål

Elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska erbjudas undervisning i modersmål om

- en eller båda vårdnadshavarna har annat språk än svenska som modersmål
- språket utgör elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och
- eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Skolverket.se

En definition av modersmål

(Skutnabb-Kangas 1981)

Kriterier	Definition
Ursprung	Det språk man lärt sig först
Attityder	a. Det språk talaren identifierar sig med b. Det språk andra identifierar talaren med
Kompetens	Det språk man behärskar bäst
Funktion	Det språk som man använder mest

Modersmåslärare – en resurs

Mycket mer än språklärare – en bro mellan hem,
skola och samhälle

*vi har ju etiketten modersmåslärare eller
hemspråklärare men vi är mor far kompis
kurator psykolog skolsköterska ALLT brorsa
syster allt du kan liksom tänka dig som du
skulle behöva som individ*

Fokussamtal med erfarna kartläggare

Vad lyfter dessa erfarna kartläggare som de mest kritiska punkterna i
kartlägningsprocessen?

Behöver processen utvecklas/förändras med fokus på de nyanlända
eleverna?

Några kritiska punkter

- Överlämningen till skolan
Britta: ...den absolut mest kritiska punkten är själva överlämningen av kartläggningen till skolan...
- Elevens integritet och trygghet
- Vilka som är närvarande vid kartläggningen
- Elevens röst
- Tolkens roll
- Modersmåls lärare
- Elevens livsberättelse

Referenser

- Dahlin-Ivanoff, S. & Holmgren, K. (2017). *Fokusgrupper*. Lund: Studentlitteratur.
- Linell, P. (2011). *Samtalskulturer. Kommunikativa verksamhetstyper i samhället. Volym 1 och 2*. Linköping: Linköpings universitet.
- Skolverket, <https://www.skolverket.se/bedomning/bedomning/kartlaggningsmaterial>
- Skolverket, <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/ratt-till-modersmalsundervisning>
- Vuorenpää, S. & Zetterholm, E. (kommande). Första mötet med den svenska skolan – kartläggningssamtal med nyanländ elev.
- Vuorenpää, S. & Zetterholm, E. (kommande). Modersmåls lärare – mycket mer än språklärare.
- Zetterholm, E. & Vuorenpää, S. (under review). The mother tongue instructor – a teacher, a bridge and a safe haven.
- Zetterholm, E. & Vuorenpää, S. (kommande). Kartläggningssamtal med de nyanlända eleverna i fokus.

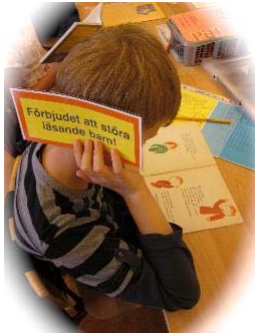
Stockholms
universitet

Sagor och spökhistorier - om textval i undervisningen

Stockholms
universitet

Med skönlitteratur i fokus

Varför?

I syfte att undersöka hur lärare arbetar med skönlitteratur.

Vilken potential har den litterära texten i undervisningen?

Hur?

- Observationer i undervisning
- Intervjuer med lärare
- Elevproducerade texter

Resultat – vad ser vi?

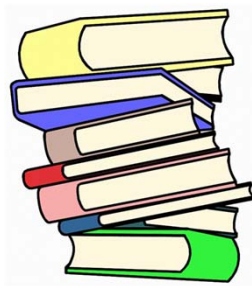
Lärares didaktiska planering

vad hur varför vem

- vilka texter?
- vilka aktiviteter?
- i vilket syfte?
- med tanke på just de här eleverna?

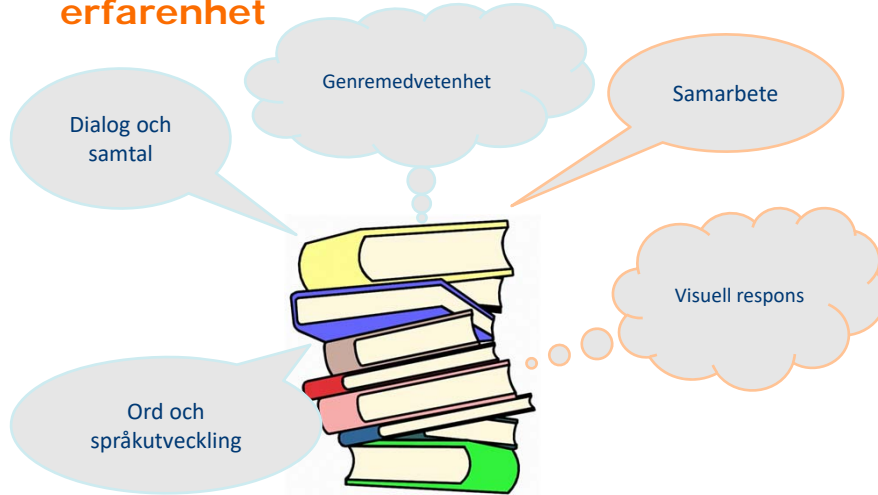
Litteraturens roll

Sagor och läsförståelse

Spökhistorier som inspiration
och modell för eget skrivande

Litteraturen som gemensam erfarenhet

Elevernas texter

Skönlitteraturen...

- inbjuder till engagemang
- kopplar till elevernas populärkulturella erfarenheter
- erbjuder en arena för literacyutveckling

Vår viktigaste slutsats

Lärarens utmaning i att möta elevernas behov av intressanta och stimulerande texter

- Tid för läsning och planering
- Kunskap om barnlitteratur och -kultur
- Kunskap om litteraturredaktik

Några referenser

Chambers, A. (2003). *Böcker inom och omkring oss*. Stockholm: Gilla böcker.

Cummins, J. (2017). *Flerspråkiga elever. Effektiv undervisning i en utmanande tid*. Stockholm: Natur och Kultur.

Dysthe, O. (2006). *Det flerstämmiga klassrummet*. Lund: Studentlitteratur.

Jacquet, E. & Danielsson, M. (2018). *Uppdrag literacy. Med klassrummet som arena*. Stockholm: Liber

Langer, J. (2006). *Litterära föreställningsvärldar. Litteraturundervisning och litterär förståelse*. Göteborg: Daidalos

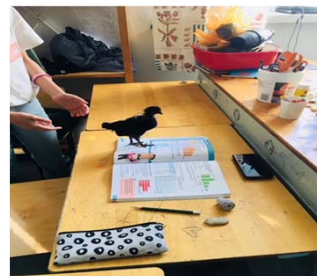
Liberg, C. (2017). Att vara lärare – den didaktiska reliefen. I U.P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (red.).

Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare. Stockholm: Natur & kultur

Biologi i mångfaldsklassen

Sari Vuorenää, Stockholms universitet
Lili-Ann Wolff, Helsingfors universitet
Pia Sjöblom, Åbo Akademi

Sustainability 2018, 10(11), 3886; <https://doi.org/10.3390/su10113886>

Open Access

Chicken Raising in a Diverse Finnish Classroom: Multidimensional Sustainability Learning

Lili-Ann Wolff ^{1*}, Sari Vuorenää ² and Pia Sjöblom ³

¹ Faculty of Education, University of Helsinki, FI 00041 Helsinki, Finland

² Department of Language Education, Stockholm University, SE 10691 Stockholm, Sweden

³ Faculty of Education and Welfare Studies, Åbo Akademi University, FI 65100 Vaasa, Finland

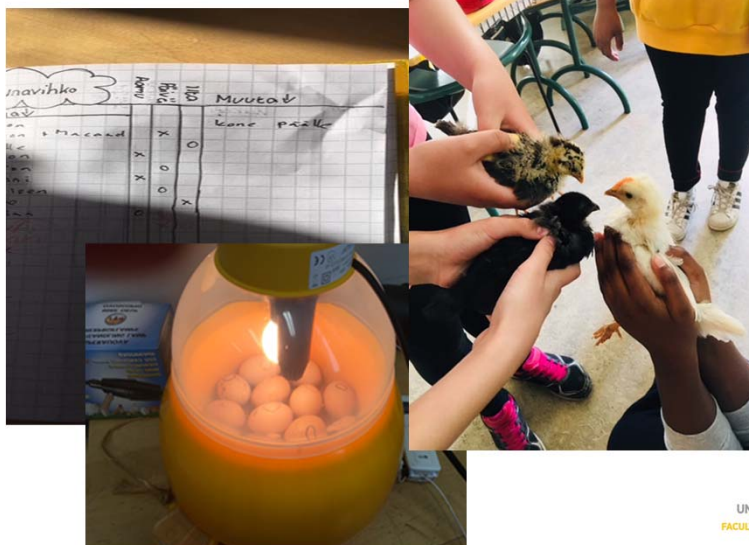
LISMUS - Literacy and Science in multicultural schools

- Studien ingår i ett forskningsprojekt om språkanvändning och kommunikation med naturvetenskaplig anknytning i Sverige och Finland.
- Det övergripande syftet med projektet är att skapa kunskap om flerspråkiga barns lärande genom *att identifiera olika lärmiljöers potential*.
- Hur blir eleverna delaktiga i undervisningen och i den naturvetenskapliga diskursen?

En fallstudie i ett mångkulturellt klassrum i Finland

72

Forskningen

Vad händer med lärmiljön när kycklingarna flyttar in?

Projektet blev en heltidssysselsättning där gränserna mellan inne och ute samt skola och fritid suddades ut

- Engagerade hela klassen, men också många fler
- Klassrumslaboratoriet blev en gemensam upplevelsearena som byggde broar och öppnade dörrar

Eleverna

- lärde sig naturvetenskap och naturvetenskapligt språk
- lärde sig att vårda och ta ansvar
- fick möta liv och död

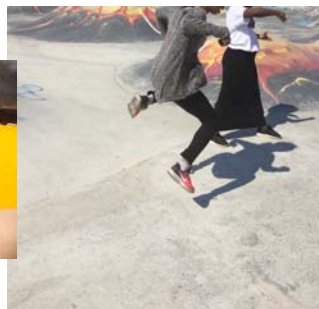

Hur blev detta möjligt?

Lärarens inställning till skolvardagen var avgörande

- Utstrålning av tillit till eleverna
- "Ingenting är omöjligt"
- Hållbarhetstänkandet genomsyrar vardagen
- Föräldrasamverkan

En förtroendefull lärmiljö:

Etik och empati går hand i hand i skolpraktiken

Jag har tänkt att jag ser till att de har det bra / och de litar på sig själva och de får en tro på att de får ett gott liv / att det är nog det jag tänker tillsammans med de här.

Tack för att ni lyssnade!

Barn, migration och integration i en utmanande tid

Aula Magna 29 mars 2019
#barnrattscentrum
bmi@juridicum.su.se

Idrott och integration

Lättare sagt än gjort

Erik Lundkvist

Mitt projekt

Påverkar idrottsaktiv livsstil integrationsrelaterade utfall?

Hypoteser är baserade på forskning om positive youth development (PYD), kontaktteorin, annan forskning om idrott och fysisk aktivitet och "idrottsrörelsens självbild".

Idrotten vill (2009)

- Idrottsrörelsens policydokument
- Berättar vad idrotten är bra för.
- Berättar idrottens mål för framtiden.

Idrotten ger

- Fysisk utveckling
- Psykisk utveckling
- Social utveckling
- Kulturell utveckling

2019-04-11

/Erik Lundkvist, Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Design – metod

Dataset: CILS4EU.

14-16 åringar i Sverige mätta tre ggr under två år (50% av ca 5000 med invandrarbakgrund)

Fyra grupper: Aktiva, börjar, slutar och inaktiva

Tre utfall

Vän-nätverk – vänner med stark bakgrund i Sverige

Antisociala beteenden – skolk, drogbruk, bråk mm

Mental hälsa – symptom av depression, oro mm

Analys

Latenta tillväxtkurvor (multigrupp)

2019-04-11

/Erik Lundkvist, Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Socioekonomisk status (ISEI index)

	Aktiva medel (std.dev)	Börjar medel (std.dev)	Slutar medel (std.dev)	Inaktiva medel (std.dev)
1a gen	50,01 (23,72)	42,58 (23,44)	53,60 (23,35)	41,19 (21,53)
2a gen	52,36 (21,70)	48,70 (21,34)	50,60 (22,53)	47,47 (20,99)
3a gen	58,27 (19,58)	53,86 (21,42)	55,76 (18,77)	50,52 (19,52)
Sv gen	60,63 (18,50)	57,34 (19,67)	58,96 (17,80)	50,97 (20,50)

ISEI index: 16 – 87 baserat yrkesstatus

Elevassistent = 40

Administration/kontor = 53

Ingenjör = 69

2019-04-11

/Erik Lundkvist, Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Könsfördelning

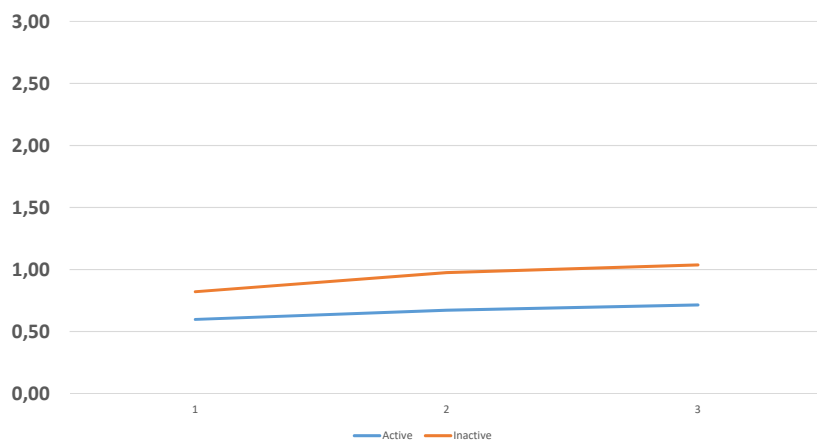

	Aktiva (%)	Börjar (%)	Slutar (%)	Inaktiv (%)	Aktiv >= 1 tillfälle (%)
1a gen					
Flickor	14,70	14,3	13,1	55,6	44,4
Pojkar	32,10	19,2	12,1	31,7	68,3
2a Gen					
Flickor	17,8	13,7	15,7	49,3	50,7
Pojkar	34,1	16,6	15,4	30,7	69,3
3e gen					
Flickor	34,4	12,2	19,4	29	71
Pojkar	38,9	12,3	13,1	31,1	68,9
+4 gen					
Flickor	36,6	11,8	18,6	28,2	71,8
Pojkar	41,5	10,2	12,8	32,1	67,9

2019-04-11

/Erik Lundkvist, Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

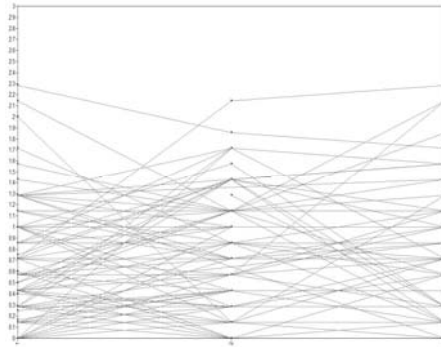
Mental ohälsa

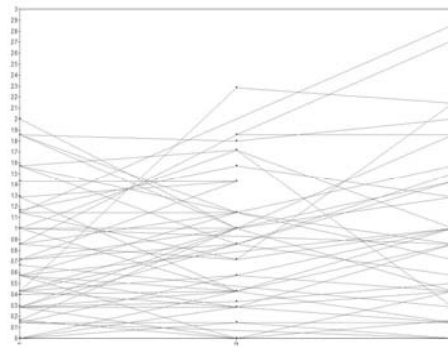
2019-04-11

/Erik Lundkvist, Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Aktiv grupp 1 gen invandrad

Passiv grupp 1 gen invandrad

2019-04-11

/Namn Namn, Institution eller liknande

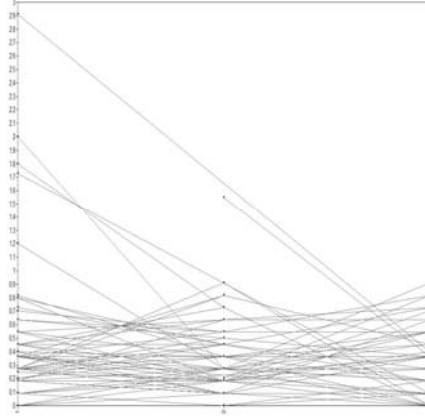
Sammanfattade resultat

- I. Aktiva grupper mår i medel lite bättre än helt passiv grupp.
  - II. Förstagerationsungdomar mår bättre än de andra grupperna.
  - III. Skillnaderna är små och som medel mår ungdomarna bra.
- Men
- A. Extremgrupp överrepresenterad av inaktiva och de som slutar jämfört med de som mår "superbra" och "mellanbra".
  - B. Jämn fördelning både för boendeort, socioekonomisk status och bakgrund.
  - C. Flickor överrepresenterade bland ohälsogrupp.

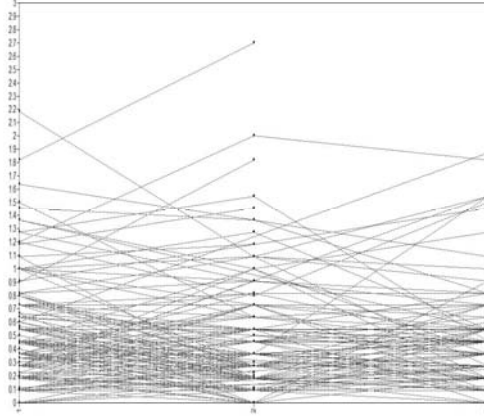
2019-04-11

/Namn Namn, Institution eller liknande

Aktiv grupp 1 gen invandrad

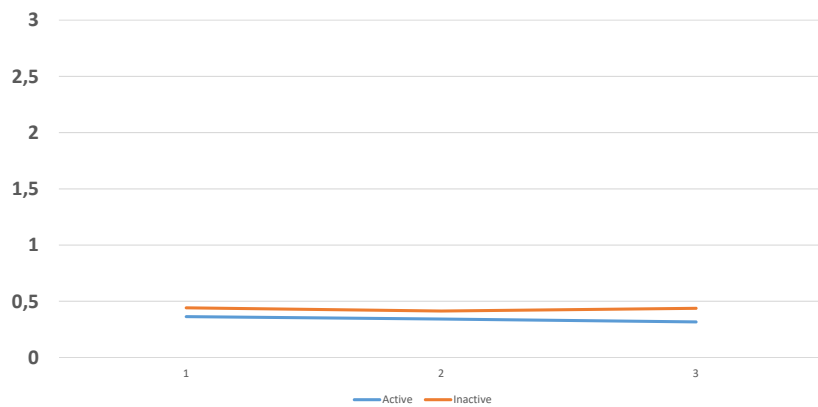
Passiv grupp 1 gen invandrad

2019-04-11 /Namn Namn, Institution eller liknande

Antisociala beteenden

Antisociala beteenden

2019-04-11

/Erik Lundkvist, Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Sammanfattade resultat

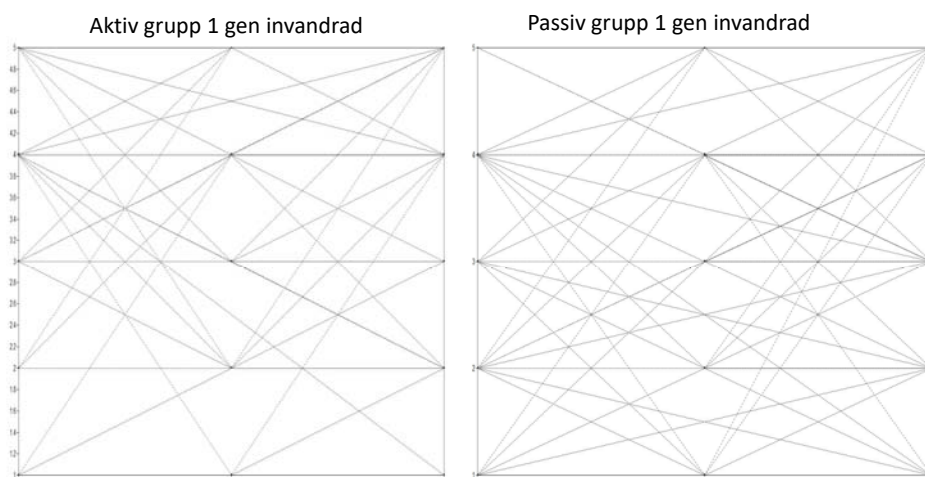

- I. Idrottsaktiva grupper har färre självrapporterade antisociala beteenden än inaktiv grupp.
- II. Små ej systematiska skillnader mellan de aktiva grupperna och mellan invandrad generation.
Skillnaderna små och variationen inom grupper stor.
- A. Extremgrupp överrepresenterad av inaktiva och de som slutar.
- B. Färre från skolor med få invandrade i extremgrupp samt lägre socioekonomi i extremgrupp.
- C. Färre med invandrarbakgrund.

2019-04-11

/Namn Namn, Institution eller liknande

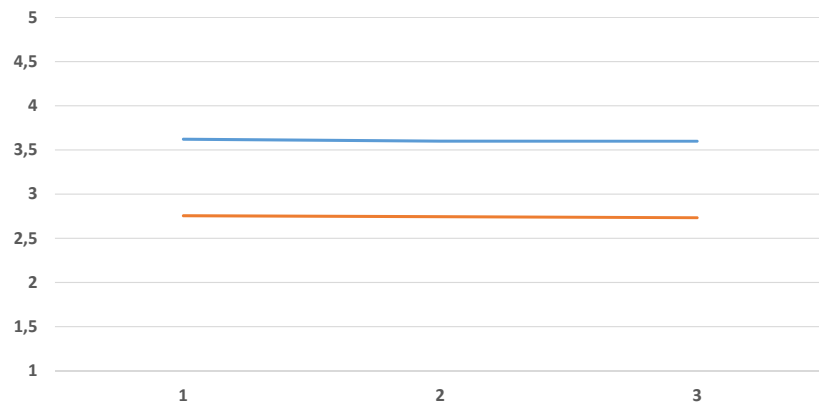
Svenska vänner

2019-04-11

/Namn Namn, Institution eller liknande

Andel svenska vänner

Ingen eller väldigt få = 1
 Få = 2
 Ungefär hälften = 3
 En hel del = 4
 Alla eller nästan alla = 5

2019-04-11

/Erik Lundkvist, Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Resultatsammanfattning

- I. Invandrade ungdomar som idrottar har fler vänner med svensk bakgrund än de som inte idrottar.
- II. Inga skillnader mellan 1a och 2a generationens invandrarungdomar.
- III. Omvänd logik syns ej, dvs idrottande svenska ungdomar har inte relativt färre svenska vänner än de som inte idrottar.
- IV. Var man bor, går i skola och socioekonomisk bakgrund spelar stor roll men idrott verkar ha en buffrande effekt.

2019-04-11

/Namn Namn, Institution eller liknande

Slutsatser

- I. Socioekonomi och var man bor spelar stor roll om man är idrottsaktiv oavsett bakgrund men mest tydligt hos invandrade flickor.
- II. Utvecklingen över tid skiljer sig inte mellan grupper utan det som förklarar skillnader är att idrottsaktiva ungdomar redan har högre värden från början.
- III. Kön spelar in för mental ohälsa där flickor mår lite sämre.
- IV. Invandrarflickor idrottar i lägre utsträckning än invandrapojkar oavsett 1a eller 2a generation.

Idrott är likamycket en variabel som visar på att ungdomar med invandrarbakgrund är integrerade som är en integrationsarena.

2019-04-11

/Erik Lundkvist, Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Könsfördelning

	Aktiva (%)	Börjar (%)	Slutar (%)	Inaktiv (%)	Aktiv >= 1 tillfälle (%)
1a gen					
Flickor	14,70	14,3	13,1	55,6	44,4
Pojkar	32,10	19,2	12,1	31,7	68,3
2a Gen					
Flickor	17,8	13,7	15,7	49,3	50,7
Pojkar	34,1	16,6	15,4	30,7	69,3
3e gen					
Flickor	34,4	12,2	19,4	29	71
Pojkar	38,9	12,3	13,1	31,1	68,9
+4 gen					
Flickor	36,6	11,8	18,6	28,2	71,8
Pojkar	41,5	10,2	12,8	32,1	67,9

2019-04-11

/Erik Lundkvist, Barn och ungdomsvetenskapliga institutionen

Barn, migration och integration i en utmanande tid

Aula Magna 29 mars 2019

#barnrattscentrum

bmi@juridicum.su.se

